

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2012

MEMORANTAMO

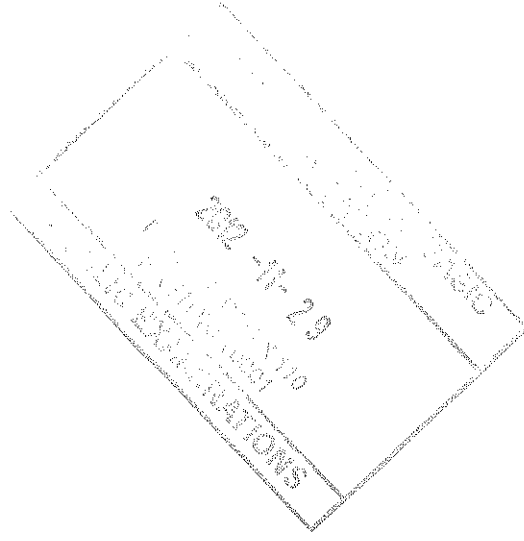
MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 11.

KAROLO YA A: RUBIRIKI YA GO LEKOLA TAODIŠO (50)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša 80 – 100% <u>26 – 32</u>	Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu 70–79% <u>22½–25½</u>	Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu 60–69% <u>19½–22</u>	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša 50–59% <u>16–19</u>	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekane go 40–49% <u>13–15½</u>	Khouto 2: Bokgoni bja go išega 30–39% <u>10–12½</u>	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu 0–29% <u>0–9½</u>
D=DITENG P=PEAKANYO (MEPUTSO 32) D=25 P=07	-Diteng di laetša kweišo ya go kgahiša ya ditaba. -Dikgopolo tša go butšwa tša go hlohla mogopolo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudukudu.	-Diteng di laetša thalošo ye e tseनेलेtšego ya ditaba. -Dikgopolo di a kgahiša, ke tša boikgopolelo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudu.	-Diteng di laetša thalošo ya go kwagala ya ditaba. -Dikgopolo tša go kgahiša, tša go goga šedi. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse.	-Diteng di hloaša ditaba ka go kgotsofatša. -Dikgopolo ke tša mehlang, tša go se tselele. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go amogelega ya lelemetlaleletšo la pele.	-Diteng ke tša mehlang tša go se nyalelane. -Dikgopolo mo go ntši di tseleng fela di a ipušeletša. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse ya lelemetlaleletšo la pele.	-Diteng ga di kwagale ka mehla, ga di nyalelane. -Dikgopolo ke tše nnyane tša go fela di ipušeletša. -Bohlatse bja go hlaelela bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -Taodišo e hlagišitšwe ka bofokodi.	-Diteng di fapogile ebile ga di nyalelane. -Dikgopolo di šarakane ebile di a hlakahlakanya. -Ga go na peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -Taodišo e hlagišitšwe ka bofokodi.
P=POLELO, S=SETAELE P=PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 12) P= 05 S= 05 P= 02	-Bohlatse bja temogo ye e tseनेलेtšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka botlalo. -Polelomakgethe e šomišitšwe ka nepagalo. -Kgethontšu e laetša setaele sa maleba sa ditaba. -Taodišo e tloga e sena le ge e le phošwana go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Temogwana ye e tseनेलेtšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka tshwanele le go kgona go šomiša polelo-makgethe ka nepagalo. -Kgethontšu mo go ebile e nepagetše sa maleba. -Taodišo ga e na le phošwana go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Temogwana ye e tseनेलेtšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga mo go ntši ke tša maleba. -Kgethontšu e lekanešenyana fela e sepelelana le setšweletšwa. -Setaele se tshwanele, se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e tloga e se na le phošwana go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Temogwana ya khuetšo ya polelo. -Polelo e nyakile e letlafaditšwe, le maswaodikga a a kgotsofatša. -Kgethontšu e nyakile go hlaelela fela e sepelelana le sererwa. -Setaele se nepagetše go ya ka dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e sa na le dipošo le ge e laetša go badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Polelo ya go hlaelela le maswaodikga ga se a šomišwa ka tshwanele. -Kgethontšu ya motheo, ya go hlaelela. -Setaele ga se nyalelane ebile ga se swanešane le sererwa. -Taodišo e na le dipošo tše ntši le ge e laetša e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše. -Kgethontšu e hlaelela kudu. -Setaele ga se sepelelana le sererwa. -Taodišo e tletše dipošo le ge e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	-Polelo le maswaodikga di fošagetše kudu. -Kgethontšu e šarakane ebile e hlakahlakane. -Setaele se fošagetše ka mahlakoreng ka moka. -Taodišo e tletše ka dipošo ebile e hlakahlakanya ditaba le ge e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.

<p>T=TLHAMEGO (MEPUTSO 6) T= 06</p>	<p>5 – 6 -Ditaba di a nyalelana le dintlha di filwe ka botlalo. -Mafoko le ditemana ka moka di hlamilwe ka nepagalo, di tšweletša tihalošo gabotse. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>4½ -Ditaba di a latelana ebile di a nyalelana. -Mafoko le ditemana di hlamilwe ka nepagalo le tihalošo e pepeneneng. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>4 -Dintlha tše nnyane tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana gantši di hlamilwe ka tshwanele le tihalošo e tloga e kwagala. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>3 – 3½ -Dintlha tše dingwe tša maleba di laeditšwe. -Diphošo hamegong ya ditemana le mafoko le ge tihalošo e kwagala. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>2½ -Bohlatse bja dintlha tša maleba. -Mafoko le ditemana di fošagetše le ge tihalošo ka kakaretšo e kwagala. -Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>2 -O fela a etšwa tseleng, go boima go latela kakaretšo ya dikgopolo. -Mafoko le ditemana ga se tša hamega, tihalošo ga e kwagale. -Botelele ga se bja maleba – teleletšana/ kopananyana.</p>	<p>0 – 1½ -Dikgopolo di tšwele tseleng, di šarakane ebile di hiakahlakane. -Mafoko le ditemana di šarakane ebile ga di tsenelane. -Botelele ga se bja maleba – teleletelele/ kopanakopana.</p>
--	--	--	--	---	---	---	---

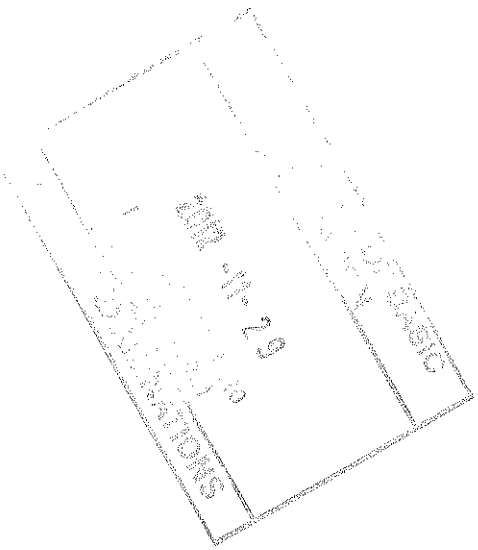
KAROLO YA B: RUBIRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE (30)

	<p>Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša. 80–100% <u>16–20</u></p>	<p>Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu. 70–79% <u>14–15½</u></p>	<p>Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu. 60–69% <u>12–13½</u></p>	<p>Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša. 50–59% <u>10–11½</u></p>	<p>Khouto 3: Bokgoni bjo bo fekanego. 40–49% <u>8–9½</u></p>	<p>Khouto 2: Bokgoni bja go išega. 30–39% <u>6–7½</u></p>	<p>Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu. 0–29% <u>0–5½</u></p>
<p>D=DITENG P=PEAKANYO S=SEBOPEGO</p> <p>(MEPUTSO 20)</p> <p>D = 10 P = 05 S = 05</p>	<p>-Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga ditaba. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu. -O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ya godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.</p>	<p>-Tsebo ya go kgotsofatša ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o tšwele tseleng, fela se ga se thibele thalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaletšo la pele. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe. -Moithuti o tšwele tseleng, thalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya go lekanela ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa mathomo se tšweleditše lelemetlaletšo la pele. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela. -Moithuti o tšwele tseleng, thalošo ga e tšwelele mo go ntši. -Setšweletšwa ga se nyalelana ka dikgopolo le diteng, mo go ntši, se na le dintlha di se kaenyana tša go thekga sererwa. -Ga go na bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, ye mengwe e flogetšwe.</p>	<p>-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Setšweletšwa se šarakane ebile se a hiakahlakanya, thalošo ga e kwagale mo go ntši. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Setšweletšwa se šarakane ebile se a hiakahlakanya, thalošo ga e kwagale mo go ntši. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.</p>

	<u>8-10</u>	<u>7-7½</u>	<u>6-6½</u>	<u>5-5½</u>	<u>4-4½</u>	<u>3-3½</u>	<u>0-2½</u>
<p>-Polelo ya setšweletšwa mo go ntši ke ya maleba ebile e hlamilwe gabotse.</p> <p>-Tlotlontšu mo gohle e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo go ntši se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le ge e le phošwana go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ebile ke sa maleba.</p> <p>-Tlotlontšu e nepagetše kudu go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nepagetše kudu.</p> <p>-Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ebile ke sa maleba.</p> <p>-Tlotlontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se tloga se nepagetše.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Tlhamago ya setšweletšwa e nyakile go kgotsofatša. Dipošo ga di thibele ke go ya ditha.</p> <p>-Tlotlontšu e nyakile go kgotsofatša go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo.</p> <p>-Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba — telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamago ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latelela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo e bile ga se tselelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hiakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba — telelelelele/kopanako pana.</p>	<p>-Tlhamago ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latelela.</p> <p>-Tlotlontšu e nyaka phošollo e bile ga se tselelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa.</p> <p>-Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hiakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba — telelelelele/kopanako pana.</p>		

P =POLELO
S =SETAELE
**P =PALOBO-
 HLATSE**

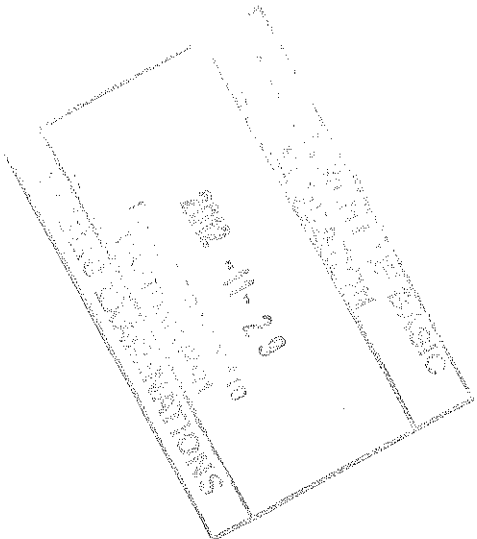
(MEPUTSO 10)
P = 05
S = 03
P = 02

KAROLO YA C: RUBIRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA LE DITŠWELETŠWA TŠA TSEBIŠO, MELAETŠA LE MAHLAKORENTŠI (20)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša 80–100%	Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu 70–79%	Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu 60–69%	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša 50–59%	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego 40–49%	Khouto 2: Bokgoni bja go išega 30–39%	Khouto 1: Bokgonibja go hlaetela kudukudu 0–29%
D =DITENG, P =PEAKANYO S =SEBOPEGO	10½–13 -Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga ditaba. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu. -O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.	9½–10 -Tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ya godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.	8–9 -Tsebo ya go kwagala ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	6½–7½ -Tsebo ya go kgotsofatša ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o tšwele tseleng, fela se ga se thibebe tihalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.	5½–6 -Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe. -Moithuti o tšwele tseleng, tihalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya go lekanela ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa lelemetlaletšo la bobedi. -O na le tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao e bohlokwa.	4–5 -Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela. -Moithuti o tšwele tseleng, tihalošo ga e tšwelele mo go ntši. -Setšweletšwa ga se nyalelana ka dikgopolo le diteng mo go ntši, se na le dintlha di se kaenyana tša go thekga sererwa. -Ga go na bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešise, ye mengwe e tlogetšwe.	0–3½ -Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o tšwele tseleng, tihalošo e no se kwagale ka gohle. -Setšweletšwa se šarakane ebile se a hiakahlakanya, tihalošo ga e kwagale mo go ntši. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagošitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.
(MEPUTSO 13) D = 07 P = 03 S = 03							

<p>P =POLELO S =SETAELE P =PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 7) P = 03 S = 02 P = 02</p>	<p>6-7 -Polelo ya setšweletšwa mo go ntši ke ya maleba ebile e hiamilwe gabotse. -Tlotontšu mo gohle e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele mo go ntši se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se se na le ge e le phošwana go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelelo.</p>	<p>5-5½ -Setšweletšwa se hiamilwe gabotse kudu ka maleba. -Tlotontšu e nepagetše kudu go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se nepagetše kudu. -Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelelo.</p>	<p>4½ -Setšweletšwa se hiamilwe gabotse ebile ke sa maleba. -Tlotontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se tloga se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelelo.</p>	<p>3½-4 -Tlhamago ya setšweletšwa e nyakile go kgotsofatša diphošo ga di thibele kelo ya dintlha. -Tlotontšu e nyakile go kgotsofatša go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se nyakile se nepagetše. -Setšweletšwa se sa na le diphošo le ge badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele e nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>3 -Setšweletšwa se hiamigile gabotšenyanana, se na le diphošo tše ntši. -Tlotontšu e lekanetše ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se na le diphošo. -Setšweletšwa se na le diphošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ga se bja kopana kudu.</p>	<p>2½ -Tlhamago ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotontšu e nyaka phošollo ya go tseenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka diphošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ga se bja maleba – teleletšana/ kopananyana.</p>	<p>0-2 -Tlhamago ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka diphošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa diphošo. -Botelele ga se bja maleba – teleletšana/ kopananyana.</p>
---	---	--	--	--	---	---	--

KAROLO YA A: DITAODIŠO**Ditaodišo tšeo di botšišitšwego**

- 1 le 4 ke taodišongangišano
- 2 ke taodišokakanywa
- 3 ke taodišokahlaahlo
- 5 le 7 ke taodišo ya go tšweletša dikgopolo
- 6 ke taodišokanegelo
- 8 ke taodišotlhalošo

Taodišokanego**Tlhalošo**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ya go anega:

- Tiragalo e swanetše go kgodiša le ge e theilwe godimo ga nonwane.
- Gantši taodišo ye e ngwalwa ka lebaka le le fetilego.
- Ditemana tša matseno di swanetše go tanya šedi ya mmadi.
- Tiragalo ge e le ye botse e swanetše go ba le ntlha yeo e e laetšago.
- Thumo ya moswananoši ya go kgahliša e a kgotsofatša.
- Kgahlego ya mmadi e swanetše go lotwa go fihla mafelelong.
- Taodišo ya go anega gantši e na le mokgwa wa go hlaloša.

Taodišotlhalošo**Tlhalošo**

Ka taodišotlhalošo, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe a/se ka hlalošwa.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Mongwadi o swanetše go hlagiša seswantšho ka mantšu.
- Kgetha mantšu le dikgopolo ka tlhokomelo gore o fihlelele seo se nyakegago.
- Dikakanyo tša maleba le go bona, go kwa, go kgwatha, modumo le tatso di ka šomišwa go dira gore tlhalošo e kwešišege.
- Diriša dikapolelo ka tsela ya maleba.
- O swanetše go ba le boitemogelo bja hlogo yeo o ngwalago ka yona.

Taodišokahlaahlo**Tlhalošo**

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa taodišong ye:

- Mongwadi o swanetše go kwešiša le go lebeledišiša mahlakore a mabedi a taodišo ntle le go tšea lehlakore.
- Taodišo e swanetše go kwagala le go ikema ka dintlha. Seo se ra gore e se huetšwe ke maikutlo a mongwadi.
- Dikahlaahlo e be tša moya wo o fodilego, tša go naganwa gabotse le go thekgwa ka tshwanelo.
- Segalo e be sa go hloka khuduego eupša e be seo se kgodišago sa go hloka lenyatšo.
- Mongwadi a ka fa maikutlo a gagwe mafelelong a taodišo eupša seo e se be thumo ya taodišo.

Taodišokakanywa (kgadimo)**Tlhalošo**

Ka taodišokakanywa mongwadi o akanya kgopolo gomme a tšweletša maikutlo a gagwe go ya ka fao a gopolago ka gona. Mongwadi a ka lebelela morago gomme a hlaloša tše di diregilego.

Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišo ye:

- Maikutlo le khuduego di kgatha tema ye bohlokwa taodišong ye.
- Karolo ye kgolo ya taodišo e ka ba tlhalošo.
- Ditlhalošo di swanetše go kwagala di be di ikemišetše go tsošološa maikutlo a mongwadi.
- Dikgopolo tšeo di hlagišwago di swanetše go tšweletša bonnete bja mongwadi le boyena bja gagwe.

Taodišongangišano**Tlhalošo**

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

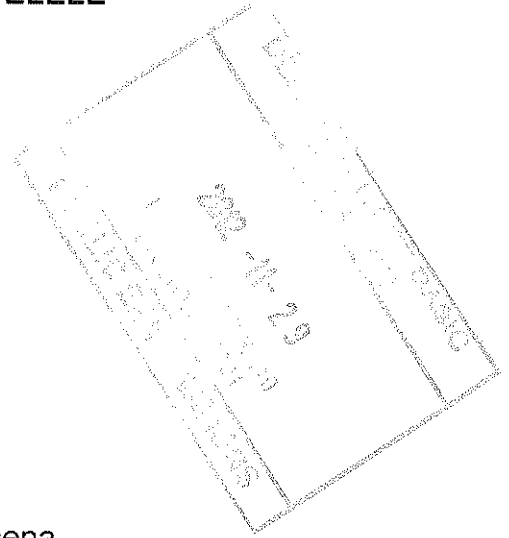
Tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa taodišongangišano:

- Thoma ka go laetša kgopolo ya gago ka tsela ya maatlakgogedi mabapi le hlogo.
- Efa dintlha tša go fahlela kgopolo ya gago le go thekga seo.
- Mongwadi o tla tsepelela dintlha tša go ganetšana le kgopolo ye e filwego.
- Bjalo ka mongwadi wa taodišo ye, tšweletša dikgopolo tše maatla ka ge taodišo ye e ama kudu maikutlo a gago.
- Ditlabelo tša makgethe le tsebo ya go kgodiša di swanetše go šomišwa.
- Polelo e swanetše go ba ye maatla gore e hlahle maikutlo a mmadi. Hlokomela gore polelo e se be ye mpe.
- Thumo le yona e swanetše go ba ye maatla, ya go kwala le go kgodiša.

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**2.1 Memorantamo**

O laetše dintlha tše di latelago:

- O tšwa go mang?
- O ya kae?
- Tšatšikgwedi
- Nomorotšhupetšo
- Hlogo
- Tabakgolo e bewe pepeneneng, e kwagale.
- Ntlha ye nngwe le ye nngwe e bope temana.
- Go be le tšhitšhinyo mafelelong.
- Mosaeno wa mongwaledi.
- Mo moamogedi wa wona a swanetšego go saena.

2.2 Lengwalo la segwera

- Lengwalo le swanetše go tloga le laetša gore mongwadi o tsebana le go tiwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo a lengwalo a swanetše go tšweletša polelo ya go lebogiša.
- Retšistara le segalo e be tša maleba.
- Lengwalo le laetše tše di latelago:
 - Sebopego le botelele tša maleba.
 - Atrese ya mongwadi/moromedi
 - Madume/matseno
- Mafetšo a maleba – Mogwera wa gago ...

2.3 Polelo

Go hlokomelwe tše di latelago:

- Matseno le mafelelo a goge šedi ya mmadi, a beakanywe ka tshwanelo.
- Polelo e ka ba ya go hlalefetša, ya maikutlo, bj.bj.
- Dintlha di nyalelane, go be le kgopolokgolo.

2.4 Pego

E swanetše go laetša tše di latelago:

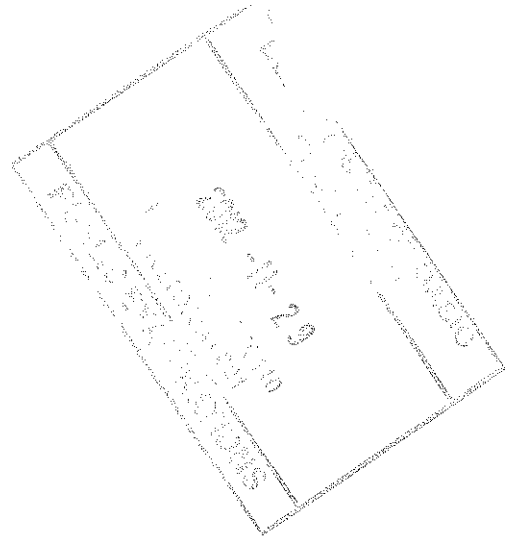
- Boithekgo/bokamorago bja pego.
- Diteng tše di lebanego.
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo.
- E tšweletše matseno, mmele le bofelo.
- E laetše kgodišo ya tatelano ya dikgopolo.
- Tšhomišopolelo ya maleba.
- Retšistara le segalo tša semmušo.
- E tšweletše dintlha ka moka.

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA**3.1 Karata**

Sebopego

- Leina/Moamogedi
- Tšatšikgwedi la moletlo
- Nako
- Lefelo
- Morero
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- E be ka gare ga lepokisana
- Fonte ya maleba
- Mongwadi

3.2 Ditaelo

Di laetše tše di latelago:

- Di mabapi le eng?
- Di tšweletšwe ka mokgwa wa ntlha ka ntlha
- E be tše di kwagalago
- E be tša malebana le lefelo, gammogo le baamogedi ba tshedimošo

Mohlala:

- Lekanya puku le khabara
- Diriša sekero go sega khabara
- Phutha puku ya gago ka gare ga khabara, bj.bj.

3.3 Poskarata

Ela tlhoko tše di latelago:

- Leina/maina a baamogedi
- Atrese ya moamogedi
- Ditumedišo
- Tšatšikgwedi
- Morero.
- Retšistara le polelo e be tša maleba
- E be ka gare ga lepokisana
- Fonte e be ya maleba

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 20
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 100